

## הכנסת העשרים וחמש

יוזם : חבר הכנסת איתן גינזבורג

פ/25/6103

הצעת חוק הסדרי משפט ומינהל (תיקון – ניתוק הזיקה להכרזה על מצב חירום), התשפ"ה–2025

ביטול סעיף 27 1. בחוק הסדרי משפט ומינהל [נוסח משולב], התש"ל–1970<sup>1</sup>, סעיף 27 – בטל.

### דברי הסבר

חוק הסדרי משפט ומינהל [נוסח משולב], התש"ל–1970 (להלן – החוק), קובע הוראות מיוחדות והסדרי מעבר שנועדו לאפשר את ההחלה התקינה של המשפט, השיפוט והמינהל הישראליים במזרח ירושלים. זאת, במקרים שבהם לא ניתן מענה מספק בהחלתם מכוח צו סדרי השלטון והמשפט (מס' 1), התשכ"ז–1967, אשר החיל את המשפט, השיפוט והמינהל של מדינת ישראל על מזרח ירושלים, בתיחום שנקבע בו (להלן – שטח תחולת הצו).

בשנת 1970, במסגרת קביעת הנוסח המשולב של החוק, שולבו בו הוראות חוק הסדרי משפט ומינהל, התשכ"ח–1968, וכן הוראות שמקורן בתקנות שעת חירום (הסדרי משפט ומינהל – הוראות נוספות), התשכ"ט–1969 (להלן – תקנות שעת החירום), כפי שהוארך תוקפן בחוק להארכת תוקף של תקנות שעת חירום (הסדרי משפט ומינהל – הוראות נוספות), התשכ"ט–1969. התקנות האמורות האריכו את תוקפן של הוראות מסוימות שהיו בחוק בנוסחו לפני עריכת הנוסח המשולב, שתוקפן היה מוגבל בזמן, והוסיפו הוראות בנושאים נוספים שטרם הוסדרו בו. תוקפן של התקנות נקבע עד לפרסום הכרזה לפי סעיף 9(ד) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, התש"ח–1948 (כיום סעיף 38 לחוק יסוד: הממשלה), כי חדל מצב החירום במדינה.

לאור סעיף 16(ה) לפקודת סדרי השלטון והמשפט האמורה, הקובע כי בעת עריכת נוסח משולב אין אפשרות לבצע שינוי בתוכן החוקים שמשלבים ביניהם, נקבע במסגרת הנוסח המשולב סעיף 27, שעניינו "תקופת תקפן של הוראות מסוימות". סעיף זה מבקש לשמר את תוקפן הזמני של ההוראות שמקורן בתקנות שעת החירום כאמור, וזה נוסחו :

"תקופת תקפן של הוראות מסוימות

27. כשתפורסם ברשומות הכרזה לפי סעיף 9(ד) לפקודת סדרי השלטון והמשפט, תש"ח–1948, כי חדל

<sup>1</sup> ס"ח התש"ל, עמ' 138.

מצב החירום במדינה יחדל תקפם של סעיפים 11, 12, 13, 19, 20(ו), 24 ו-26, ובמקום המלים בסעיף 20(א) "כיהן כשופט בבית משפט אזרחי או כעורך-דין באותו שטח או בכל חלק של ארץ ישראל שלא נקבע בצו כאמור" יבוא "כיהן באותו שטח כשופט בבית משפט אזרחי או היה בו עורך-דין".

הסעיפים המנויים בסעיף 27 מסדירים עניינים אלה: רישומן בישראל של חברות שנוסדו על פי הדין שהיה מוטל בשטח תחולת הצו, ובכלל זה הסדרים מקלים בעניין הכרה במטרותיהן של חברות כאמור כל עוד לא הגישו מסמכים כנדרש; הסדרים הנוגעים להמשך עיסוקם של תושבי שטח תחולת הצו במקצועות או במלאכות טעונות רישוי לפי הדין הישראלי, תוך הסמכת השר הרלוונטי להורות בצו כי יראו את התושבים כאמור כבעלי רישיון; הוראה ולפיה אין עוררין על תוקפו של רישיון או היתר או רישום שנעשה מכוחו של החוק; הכרה בעיסוק בעריכת דין או בשפיטה בשטח בתחולת הצו כתקופת עיסוק כאמור בישראל, והוראות בעניין החלת חוק נכסי המדינה, התשי"א-1951, על נכסים בשטח תחולת הצו.

מצב החירום קיים בישראל ברציפות מאז הקמתה, ומאז חקיקת סעיף 38 לחוקיסוד: הממשלה, שבה הכנסת ומכריזה על כך מחדש, מעת לעת, ואף עתה עומדת בתוקפה הכרזה כזו.

במסגרת פעילותה של הממשלה לניתוק החקיקה שיש לה קיום רציף ושגרת מהזיקה הפורמלית להכרזה על מצב החירום, נבחנה גם הוראת סעיף 27 לחוק. בחינה מהותית של הסעיפים המנויים בסעיף 27 מעלה כי אין הצדקה עניינית לכך שהם יחולו רק בשעת חירום, וראוי שיוסדרו דרך קבע.

יתר על כן, אם לא תחודש ההכרזה על מצב החירום, עלולים להתעורר קשיים פרשניים בנוגע להמשך תוקפם של הצווים שהוצאו מכוח חלק מהוראות הסעיפים המנויים בסעיף 27, וכן בנוגע למצב המשפטי שייווצר עקב פקיעת תוקפן של חלק מהוראות אלה.

לפיכך, מוצע לבטל את סעיף 27 לחוק ובכך לקבע את תוקפם של הסעיפים המנויים בו.

הצעת חוק זהה הונחה על שולחן הכנסת העשרים וארבע על ידי חבר הכנסת איתן גינזבורג (פ/24/3400).

הצעת החוק זהה לפ/24/3400 ולפיכך לא נבדקה מחדש על ידי הלשכה המשפטית של הכנסת.

-----  
הוגשה ליו"ר הכנסת והסגנים  
והונחה על שולחן הכנסת ביום  
כ"ה בתמוז התשפ"ה (21.07.2025)